

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1970-1971.

15 FEBRUARI 1971

WETSONTWERP

tot wijziging van de wetgeving
betreffende de handelsvennootschappen.

AMENDEMENTEN

VOORGESTELD DOOR DE HEER BELMANS.

Eerste artikel (nieuw).

Artikel 1 doen aanvangen met een eerste artikel (nieuw), luidend als volgt :

Aan het eerste artikel van de wetten op de handelsvennootschappen gecoördineerd op 30 november 1935 wordt toegevoegd wat volgt :

« Hun maatschappelijke zetel bevindt zich rechtens, hetzij in de gemeente, hetzij in de agglomeratie waar het bedrijf wordt uitgeoefend en, wanneer er verschillende exploitatiezetels zijn, hetzij in de gemeente, hetzij in de agglomeratie waar de bijzonderste van deze zetels gevestigd is. De Koning bepaalt de criteria die in aanmerking komen bij de bepaling van de term "belangrijkste uitbatingsetel". De bijeenkomsten van de Raad van Beheer en van de algemene vergaderingen worden ten maatschappelijken zetel gehouden ».

Art. 30bis (nieuw).

Een artikel 30bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

Aan de overgangsbepalingen van dezelfde gecoördineerde wetten wordt een artikel 220 (nieuw) toegevoegd, luidend als volgt :

« In de vennootschappen die bestaan op het ogenblik van de afkondiging van deze wet, zijn de onbeperkt verantwoordelijke vennoten van de vennootschap onder gemeenschappelijke naam of van de vennootschap bij wijze van eenvoudige geldschieting, de zaakvoerders van de coöpe-

Zie :

700 (1969-1970) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- N° 2 : Amendement.

Chambre des Représentants

SESSION 1970-1971.

15 FÉVRIER 1971

PROJET DE LOI

modifiant la législation
relative aux sociétés commerciales.

AMENDEMENTS

PRÉSENTÉS PAR M. BELMANS.

Article 1 (nouveau).

Faire précéder l'article premier par un article 1 (nouveau), libellé comme suit :

A l'article premier des lois sur les sociétés commerciales, coordonnées le 30 novembre 1935, il est ajouté ce qui suit :

« Elles ont leur siège social de droit, soit dans la commune, soit dans l'agglomération où s'exerce l'entreprise, et, s'il y a plusieurs sièges d'exploitation, soit dans la commune, soit dans l'agglomération où se trouve le plus important de ces sièges. Le Roi détermine les critères applicables à la définition des termes "siège d'exploitation le plus important". Les réunions du Conseil d'administration et des assemblées générales se tiennent au siège social. »

Art. 30bis (nouveau).

Insérer un article 30bis (nouveau), libellé comme suit :

Aux dispositions transitoires des mêmes lois coordonnées est ajouté un article 220 (nouveau), libellé comme suit :

« Dans les sociétés existantes lors de la promulgation de la présente loi, les associés indéfiniment responsables de la société en nom collectif ou en commandite simple, les gérants de la société coopérative ou de la société de personnes à responsabilité limitée et le conseil d'administration de la

Voir :

700 (1969-1970) :

- N° 1 : Projet de loi.
- N° 2 : Amendement.

ratieve vennootschap of van de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid en de raad van beheer van de naamloze vennootschap of van de vennootschap bij wijze van geldschieting op aandelen, bevoegd om de statuten in overeenstemming te brengen met wat bij het eerste artikel wordt voorgeschreven. Te dien einde beschikken zij over een termijn van drie maanden.

Zodra die termijn verstreken is, kan ieder belanghebbende : aandeelhouder, vennoot, commanditaris, complementaris, zaakwaarnemer, enz. een vordering bij de bevoegde rechtbank aanhangig maken ten einde de overdracht van de maatschappelijke zetel te verwezenlijken. De beslissing van de rechtbank vervangt deze die de organismen van de vennootschap moesten nemen. »

VERANTWOORDING.

Het onderhavige amendement herneemt letterlijk, op één geringe wijziging na, het wetsvoorstel van de heer Philippart dat ingediend werd op 29 juni 1950 en medeondertekend werd door de heren M. Philippart, Th. Lefebvre, J. Rey, H. Willot, G. Gilles de Pelichy, L. Pierard.

Om onbegrijpelijke redenen kwam dit voorstel na goedkeuring door de Senaat, nooit in de Kamer ter bespreking. Het onderhavige wetsontwerp biedt hiertoe een geschikte gelegenheid.

Het wetsvoorstel van de heer Philippart kreeg volgende toelichting die op heden, ruim twintig jaar later, niets van zijn belang en van zijn « hoogdringendheid » heeft verloren. Integendeel :

« De vennootschap van Koophandel, die een rechtspersoonlijkheid uitmaakt, onderscheiden van die der vennoten, heeft een plaats van vestiging die maatschappelijke zetel wordt genoemd.

Maar, terwijl voor particulieren de wet bepaalt, dat de woonplaats van ieder « Fransman », wat betreft de uitoefening van zijn burgerlijke rechten, in de plaats is waar hij zijn hoofdverblijf heeft (Burgerlijk Wetboek, art. 102), wordt aan de vennootschappen de vrijheid gelaten om hun maatschappelijke zetel te vestigen waar ze willen.

Tot vóór enkele jaren, had dit recht nog geen aanleiding gegeven tot misbruiken. Maar, de vorderingen van de politieke en economische centralisatie hebben veel onder vorm van vennootschap opgerichte ondernemingen er toe gebracht hun maatschappelijke zetel te Brussel te vestigen, terwijl de werkelijke zetel van de onderneming, de werkhuizen, fabrieken, exploitaties en kantoren zich in de provincie bevinden.

Die overbrenging heeft echter een schaduwzijde. Zij draagt bij tot de bloedarmoede van de provincie, en stelt voor de Brusselaars de betrekkingen open die aan de maatschappelijke zetel van de onderneming verbonden zijn.

Evenals voor het bijleggen van de over 't algemeen niet diepgaande geschillen tussen Vlamingen en Walen, of tussen inwoners uit de provincie en Brussel, decentralisatie van het bestuur en deconcentratie van de uitvoerende macht vereist zijn, zo ook is het wenselijk dat in de zakenwereld aan elke provincie en elke gemeente de voordelen worden teruggegeven die voortvloeien uit het bestaan van handels- en nijverheidsondernemingen.

De werkelijke malaise die in onze provinciën heerst, wegens de toenemende concentratie te Brussel én van de parastatale instellingen én van de private ondernemingen, eist dat onmiddellijk tegenmaatregelen worden genomen.

Ons voorstel is één daarvan en wijst de weg aan de andere hervormingen die in België opnieuw een gezond provincialisme en een gelukkige ontwikkeling van de plaatselijke besturen zullen invoeren. »

société anonyme ou en commandite par actions ont pouvoir pour mettre les statuts en concordance avec les prescriptions de l'article premier. Ils disposeront à cet effet d'un délai de trois mois.

Dès l'expiration de ce délai, tout intéressé : actionnaire, associé, commanditaire, commandité, gérant, etc., pourra saisir le tribunal compétent d'une action aux fins de réaliser le transfert du siège social, la décision du tribunal tenant lieu de celle que devaient prendre les organismes de la société. »

JUSTIFICATION

Le présent amendement reprend littéralement, à une légère modification près, la proposition de loi de M. Philippart, déposée le 29 juin 1950 et contresignée par MM. Th. Lefebvre, J. Rey, H. Willot, G. Gilles de Pelichy, L. Pierard.

Pour des raisons incompréhensibles cette proposition, après avoir été adoptée par le Sénat, n'a jamais été discutée par la Chambre. Le présent amendement nous en donne l'occasion.

La proposition de loi de M. Philippart a été commentée dans les développements ci-après, qui, 20 ans plus tard, n'ont rien perdu de leur intérêt ni de leur urgence, au contraire :

« La société commerciale, qui constitue une individualité juridique distincte de celle des associés, a un domicile appelé siège social.

Mais, tandis que, pour les particuliers, la loi dispose que le domicile de tout Français, quant à l'exercice de ses droits civils, est au lieu où il a son principal établissement (Code civil, art. 102), liberté est laissée aux sociétés de placer leur siège social où bon leur semble.

Cette faculté n'avait guère engendré d'abus jusqu'il y a quelques années. Mais les progrès de la centralisation politique et économique ont amené nombre d'entreprises, constituées sous forme de sociétés, à fixer leur siège social à Bruxelles, cependant que le siège vrai de l'entreprise : les usines, fabriques, exploitations, bureaux se trouvent en province.

Cette translation n'est pas sans inconvénients. Elle a pour effet d'anémier la province et de réserver aux Bruxellois les emplois au siège social de l'entreprise.

De même que l'apaisement des dissensions, généralement superficielles d'ailleurs, entre Flamands et Wallons ou entre provinciaux et Bruxellois requiert une décentralisation de l'administration et une déconcentration de l'exécutif, de même dans le monde des affaires est-il opportun de restituer à chaque province et à chaque commune les avantages attachés à l'existence d'entreprises commerciales et industrielles.

Le malaise réel qui se manifeste dans nos provinces, en raison de la concentration progressive à Bruxelles, et des institutions paraétatiques et des entreprises privées, appelle des remèdes immédiats.

Notre proposition en est un et elle trace la voie aux autres réformes qui instaureront en Belgique un sain provincialisme et un heureux développement des pouvoirs locaux. »

J. BELMANS.